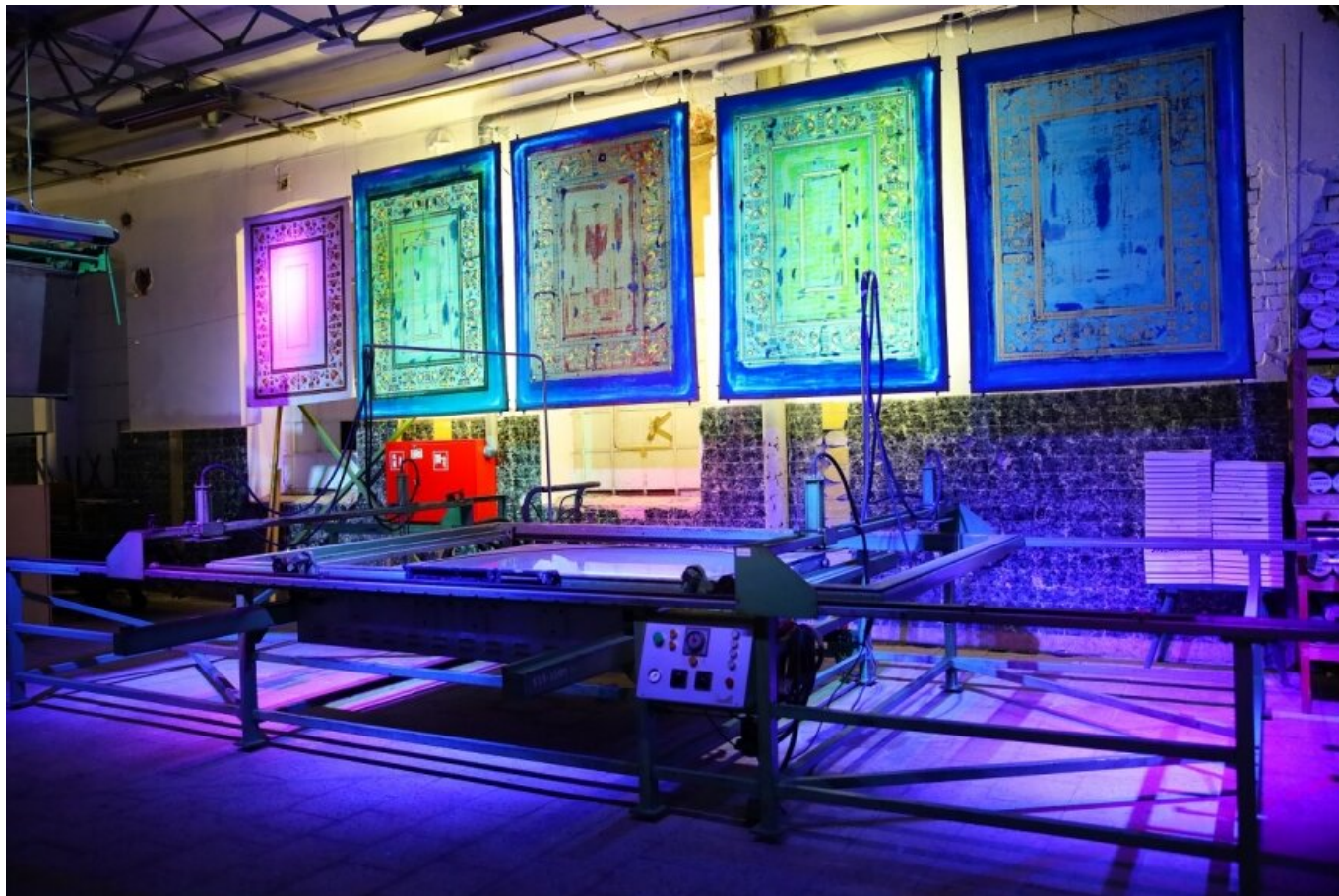

Technika sitodruku odkrywana na nowo w Muzeum Lniarstwa w Żyrardowie

data aktualizacji: 2021.01.19 autor:

Wystawa Tkane sita w Muzeum Lniarstwa w Żyrardowie. (Muzeum Lniarstwa w Żyrardowie)

Motywy kwiatowe, zwierzęce czy abstrakcje... wzory świąteczne lub okolicznościowe... a może różnobarwne tkaniny dekoracyjne, odzieżowe czy obiciowe - z tego właśnie słynęły wyroby żyrardowskiej fabryki lnu, które wykańczano wielokolorowymi nadrukami wykonywanymi w procesie druku sitowego. Niejeden mieszkaniec Żyrardowa posiada w swoim domu pamiątkowy obrus lub serwetę, które dzisiaj stanowią symbol wspomnień po dawnych Zakładach Lniarskich. Mało kto natomiast wie, że większość z nich ozdabianych było nadrukiem wykonanym w technice sitodruku, technice, której początki sięgają tysiąca lat wstecz. Projekt „SITOdruk” przybliży mieszkańcom tajniki tego procesu, co pozwoli podtrzymać lokalne dziedzictwo przemysłowe żyrardowskiego wzornictwa.

W Zakładach Lniarskich w Żyrardowie do uzyskania wzoru na tkaninie stosowano technikę sitodruku płaskiego filmowego. Polega ona na rozprowadzeniu farby za pomocą ruchomej rakli po całej powierzchni szablonu sitodrukowego (siatki ze wzorem naciągniętej na ramę) oraz przetłoczeniu jej

przez niezakryte oczka siatki. Stosowanie sitodruku w przemyśle włókienniczym było bardzo wydajne i powtarzalne ze względu na możliwość wielokrotnego używania raz przygotowanych szablonów.

Sitodruk ma swoje korzenie na Dalekim Wschodzie. Początków tej techniki można szukać w Chinach, gdzie na przełomie X-XI w. zaczęto używać jej do ozdabiania kimon. Na Zachód sitodruk dotarł dopiero w XVIII w, a żyrardowska fabryka zaczęła stosować tę technikę do ozdabiania tkanin w okresie międzywojennym. Początkowo produkcja bazowała na ręcznym druku, który w 1960 roku został zmechanizowany i rozwinięty na skalę przemysłową, służąc do zautomatyzowanego drukowania dużych i skomplikowanych wielokolorowych wzorów.

Po zamknięciu fabryki w 1999 roku, zaprzestano produkcji, a szablony sitodrukowe w większości zezłomowano. Część z nich (ponad 600 sztuk) trafiło do Muzeum Lniarstwa w Żyrardowie, które tym samym stało się posiadaczem największej na świecie kolekcji wielkoformatowych szablonów sitodrukowych. Fakt, że siedzibę Muzeum Lniarstwa stanowi obiekt dawnego oddziału drukarni żyrardowskiej fabryki, w którym to przygotowywano szablony i nadrukowywano wielobarwne wzory, wzmacnia autentyczność miejsca - kilkadziesiąt sztuk zaprezentowano na wystawie pt. „Tkane sita”.

Projekt „SITOdruk” przewidywał początkowo organizację dwóch rodzajów bezpłatnych warsztatów sitodrukowych. Natomiast z racji wprowadzonych obostrzeń sanitarnych, w związku z pandemią koronawirusa, a także zamknięciem placówek kulturalnych, w tym muzeów, działania projektowe zostały przesunięte na przygotowanie filmu instruktażowego z wykonania nadruku metodą sitoduku, z którego mieszkańcy Żyrardowa będą mogli korzystać bezpłatnie. Istotnym jego elementem będzie wykorzystanie oryginalnych wzorów stosowanych w żyrardowskiej fabryce.

Projekt pt. „SITOdruk - warsztaty sitodrukowe nawiązujące do wzornictwa przemysłowego Zakładów Lniarskich w Żyrardowie”, realizowany przez Lokalną Organizację Turystyczną Mazowsza Zachodniego, został dofinansowany ze środków budżetu Miasta Żyrardowa.

Źródło: <https://eglos.pl/aktualnosci/item/37868-technika-sitodruku-odkrywana-na-nowo-w-muzeum-lniarstwa-w-zyrardowie>